

แนวปฏิบัติในการจับกุม

**การจับต้องมีหมายจับ
แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ
และอ่านให้ฟัง**
โดยมีข้อยกเว้น 4 ประการ
ดังนี้

1

กระทำความผิดซึ่งหน้า
พบการกระทำความผิดซึ่งหน้า เห็นผู้นั้น
กำลังกระทำความผิด

2

พบผู้ต้องสงสัยว่าจะกระทำความผิด
พบบุคคลควรสงสัยว่าจะก่อเหตุร้ายแก่บุคคล
หรือทรัพย์สินผู้อื่น ซึ่งมีอาวุธ/เครื่องมือ

3

บุคคลจะหลบหนี ยุ่งเหยิง
พยานหลักฐาน มีความจำเป็น
เร่งด่วนออกหมายจับไม่ทัน

4

จับบุคคลที่จะหนีหรือหลบหนี
ระหว่างได้รับการประกันตัว

แนวปฏิบัติในการค้น

การค้นต้องมีหมายศาลก่อนการค้นต้องอ่านและแสดงหมายค้น

โดยมีข้อยกเว้น 6 ประการดังนี้

1

เมื่อมีเหตุร้าย
หรือเสียงร้องให้ช่วย

2

เมื่อพบการกระทำ
ความผิดซึ่งหน้า

3

เมื่อมีผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า
หลบหนีหรือซ่อนตัว

4

เมื่อมีพยานหลักฐานว่ามีสิ่งของ
ผิดกฎหมายหรือได้มา
ด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย

5

เมื่อผู้ที่จะต้องถูกจับ
เป็นเจ้าของบ้าน

6

ห้ามมิให้ค้นในที่สาธารณะ
เว้นแต่มีเหตุสงสัยว่ามีสิ่งของ
เพื่อใช้กระทำความผิด
หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย

แนวปฏิบัติป้องกันการใช้ดุลพินิจ

013

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

พนักงานสอบสวน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งระเบียบคำสั่ง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติบนหลักของการอำนวยความสะดวกทางอาญา ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบและเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความรวดเร็วรอบคอบต่อเนื่องเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีหน้าที่และอำนาจในการแทรกแซงการดำเนินงานของพนักงานสอบสวน คำสั่งดังกล่าวกำหนดวิธีการปฏิบัติในการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนรับคำร้องทุกข์ การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนถามปากคำ และบันทึกคำให้การของผู้กล่าวหาผู้ต้องหาพยานการแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ทราบการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุถึงการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ การทำสำนวนการสอบสวน การทำความเข้าใจทางคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวน ผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเข้าใจทางคดี เพื่อพิจารณา มีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเข้าใจทางคดี มีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

013 มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

การปฏิบัติของพนักงานสอบสวน

1. รับคำร้องทุกข์

บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในสารบบการดำเนินคดีและลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้วรีบดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

2. การสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน

ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 รวมทั้งระเบียบและคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้องการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการปฏิบัติการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบตามกำหนดระยะเวลา

3. ทำความเห็นทางคดี

พนักงานสอบสวนผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวนและผู้มีอำนาจทำความเข้าใจทางคดี เพื่อพิจารณามีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเข้าใจทางคดีมีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

แนวปฏิบัติไม่รับคำร้องทุกข์

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

๐14

**การใช้ดุลยพินิจ
ไม่รับคำร้องทุกข์
ในคดีอาญา**
ของพนักงานสอบสวน

1

เป็นเรื่องทางแพ่ง
พนักงานสอบสวนลงบันทึกประจำวัน
และชี้แจงหลักกฎหมายให้ทราบ

2

แจ้งความเป็นหลักฐาน
ผู้แจ้งไม่มีความประสงค์
จะดำเนินคดีอาญา

3

ไม่ลงลายมือชื่อ
ถือว่าไม่ได้ร้องทุกข์ตามระเบียบ

4

บัตรสนเท่ห์
ผู้กล่าวโทษไม่แจ้งว่าเป็นผู้ใด
หรือใช้นามแฝง

**แนวปฏิบัติการสอบปากคำของ
พนักงานสอบสวน**

สอบปากคำผู้กล่าวหาต้องสอบสวนให้ปรากฏ

คำร้องทุกข์/กล่าวโทษ

1

2

ความเสียหายที่ได้รับ

ข้อเท็จจริง/พฤติการณ์

3

4

ชื่อสกุล ตำแหน่งรูปพรรณ
ผู้ต้องหา

วัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ

5

6

แจ้งสิทธิในคดีอาญา
ให้ผู้กล่าวหาทราบ

ความผิดเกี่ยวกับเพศ
ให้พนักงานสอบสวนหญิง
เป็นผู้สอบสวน

7

1 หากไม่มีหลักฐานตามสมควร ว่าผู้ต้องหากระทำความผิด ให้แจ้งเพียงว่าถูกกล่าวหาอย่างไร โดยไม่ต้องแจ้งข้อกล่าวหา

1

2 หากมีพยานหลักฐานตามสมควร ว่าผู้ต้องหากระทำความผิด ให้แจ้งข้อกล่าวหาพร้อมแจ้งสิทธิว่า ผู้ต้องหาจะมีสิทธิจะให้การหรือไม่ก็ได้ และมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟัง การสอบปากคำตนได้

2

3 กรณีผู้ต้องหาให้ปากคำ แล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้พนักงานสอบสวนหมายเหตุไว้

3

4 คดีอัตราโทษประหารชีวิต ก่อนเริ่มถามปากคำต้องถามว่าผู้ต้องหา มีทนายความหรือไม่ หากไม่มีต้องจัดหาให้

4

สอบปากคำพยาน

1

- สอบปากคำให้เห็นว่าพยานมีความเกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร เป็นประจักษ์พยานหรือพยานแวดล้อม

2

- กรณีพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้ พนักงานสอบสวนต้องจัดหาล่ามแปลในการสอบปากคำ

3

- พยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รายงานผลการตรวจไว้แล้ว ไม่ต้องบันทึกปากคำอีก

สอบปากคำบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี

1

ต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์
บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมฟังการสอบสวน

2

จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบสวน

สิทธิผู้เสียหาย หรือผู้ต้องหา

กองทุนยุติธรรม

กองทุนยุติธรรมใหม่
มีสถานะเป็น “นิติบุคคล”

กฎหมาย
ใหม่
volume 01

หลักเกณฑ์ | วิธีการ | เงื่อนไข

แหล่งเงินทุน

ทรัพย์สินที่รับโอนตามระเบียบกองทุนยุติธรรม ปี 2559

ดอกเบี้ยกองทุน

ผู้บริจาคใจดี

เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

ค่าธรรมเนียมศาล
ค่าปรับคดีอาญา
ค่าพิชิตสัญญาประกัน

สามารถขอรับความช่วยเหลือ
ติดต่อสอบถามได้ที่
สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ

การช่วยเหลือประชาชน ในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล
กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

- ▶ **โจทก์** ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้อง หรือบังคับคดี
- ▶ **จำเลย** ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์การพิจารณา

ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์

ฐานะทางการเงิน

โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่น ๆ

ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ

การใช้จ่ายตามปกติอันสมควร

กรณีที่ไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรม

กรณีการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

นาย ก (นามสมมติ) จะยื่นฟ้องนาย ข (นามสมมติ) เป็นจำเลย ในข้อหาผิดสัญญาให้บริการ ละเมิด เรียกค่าเสียหาย โดย นาย ก ได้ไปใช้บริการทำฟันจาก นาย ข แต่เมื่อใส่ฟันปลอมชุดใหม่แล้ว นาย ก รู้สึกว่าขนาดไม่เข้ากับขนาดของฟันแท้ เดิมใส่แล้วรู้สึกไม่สบายในช่องปาก ซึ่งนาย ข ได้แจ้งว่าเป็นอาการปกติของผู้ที่เพิ่งใส่ฟันปลอมใหม่ ๆ และบอกให้ไปก่อน ประมาณ 3-4 เดือน ถ้าอาการยังไม่ดีขึ้นจะแก้ไขให้ หลังจากนั้นนาย ก ก็ไปพบนาย ข อีกหลายครั้ง แต่นาย ข ก็บ่ายเบี่ยงเรื่อยมา ต่อมา นาย ก จึงไปพบแพทย์ที่ศูนย์บริการสาธารณสุข ให้ช่วยตรวจอาการให้แล้วพบว่าฟันปลอมที่ใส่อยู่นั้น ทำให้ถูกต้องตามหลักการแพทย์ และยังทำให้มีอาการอักเสบเป็นหนองและติดเชื้อไปยังฟันแท้ซี่อื่นๆ ด้วย นาย ก จึงไปร้องเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และมีการยื่นฟ้องคดีต่อศาล แต่ศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้อง เนื่องจากยื่นฟ้องเมื่อล่วงเลยกำหนด 1 ปีแล้ว คดีจึงขาดอายุความ

นาย ก จึงมายื่นขอรับความช่วยเหลือเงินกองทุนยุติธรรมเพื่อเป็นค่าจ้างทนายความในชั้นอุทธรณ์ ซึ่งสำนักงานกองทุนยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าตามกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีผู้บริโภค ได้มีการกำหนดกรณีที่มีความเสียหายเกิดแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย จากผลของสารที่สะสมในร่างกายที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ สามารถใช้สิทธิเรียกร้องภายใน 3 ปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ที่ต้องรับผิดชอบ กรณีนี้จึงมีประเด็นที่สามารถยื่นอุทธรณ์ได้ และเมื่อพิจารณากถึงฐานะก็พบว่า นาย ก ไม่ได้ประกอบอาชีพเนื่องจากอายุมากและมีปัญหาสุขภาพ จึงถือว่าไม่สามารถสามารถทางเศรษฐกิจในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมด้วยตนเอง และเมื่อเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว อนุมัติค่าจ้างทนายความในชั้นอุทธรณ์ให้นาย ก และในเวลาต่อมา ศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษากลับให้นาย ข ชำระเงิน 300,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี

สถานที่
ยื่นคำขอ

- ▶ สำนักงานกองทุนยุติธรรม
- ▶ ศูนย์ยุติธรรมสร้าสุข
- ▶ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทุกแห่งทั่วประเทศ

ช่องทางการติดต่อขอรับความช่วยเหลือ

- ▶ กองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
- ▶ สายด่วนโทร. 1111 กด 77

ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมช่วยได้(อีกแล้ว)

ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ		การยื่นคำขอ			สถานที่ยื่นคำขอ
โจทก์	จำเลย				สำนักงานกองทุนยุติธรรม >> สำนักงานยุติธรรมจังหวัด >> หน่วยงานในสังกัด กระทรวงยุติธรรม >> ส่งไปรษณีย์ >> E-mail
ต้องการยื่นคำร้อง ฟ้องร้อง หรือบังคับคดี	ต้องการต่อสู้คดี หรือดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง	ยื่นด้วยตัวเอง	ผู้ยื่นคำขอแทน >> ผู้แทนโดยชอบธรรม >> สามี ภรรยา ที่จดทะเบียนสมรส	ผู้รับมอบอำนาจ	

การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

ค่าจ้างทนาย

ค่าที่ปรึกษา
กฎหมาย

ค่าธรรมเนียม
ศาล

ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
เช่น ค่าตรวจพิสูจน์
หาหลักฐาน ค่ารังวัด เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณา

พฤติกรรมและข้อเท็จจริง ผู้ขอความช่วยเหลือ	ฐานะ ผู้ขอความช่วยเหลือ
ผู้ยื่นคำร้อง ฟ้องร้อง บังคับคดี <ul style="list-style-type: none"> ■ ทำเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ■ ทำเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ■ เรื่องที่กระทบความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ■ เรื่องที่กระทบต่อความสงบและศีลธรรมของประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ ■ ภาวะค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร ■ ภาวะหนี้สินที่ไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรม
ผู้ยื่นคำขอต่อสู้คดี <ul style="list-style-type: none"> ■ ไม่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ■ ไม่กระทบต่อประชาชนส่วนรวม ■ ไม่กระทบต่อศีลธรรมหรือความสงบของประชาชน ■ มีหลักฐานน่าเชื่อถือว่าไม่ได้กระทำผิด 	โอกาส ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน หรือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่น

สำนักงานกิจการยุติธรรม weareoja พ.ส.บ. กองทุนยุติธรรม พ.ศ.2558

การปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว”

กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว?

ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกคุมขังหรือจะถูกคุมขังในคดีอาญาหรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

ยื่นพนักงานสอบสวน

ยื่นพนักงานอัยการ

ขึ้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

1. ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพิกัดกรรมหลบหนี
2. ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
3. ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
4. สาเหตุหรือพฤติกรรมนำเชื่อว่าจะไม่ได้กระทำผิด
5. ประวัติการกระทำผิด นิสัยความประพฤติและฐานะ
6. ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

กรณีการช่วยเหลือประชาชนในการขอปล่อยชั่วคราว

นาย ก (นามสมมติ) ถูกฟ้องเป็นจำเลยในฐานะความผิดพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาตพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาต

นาย ก จึงได้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือ กรณีขอหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว จำนวน 700,000 บาท (เจ็ดแสนบาทถ้วน) ซึ่งสำนักงานกองทุนยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า นาย ก มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง มีบุคคลรับรองความประพฤติ และเมื่อบ้านก็ให้ที่อยู่อาศัยต่อเจ้าหน้าที่ว่า นาย ก เป็นผู้มีความประพฤติดี ไม่เคยทะเลาะวิวาทกับบุคคลใด ซึ่งเมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลแล้วก็ไม่พบว่าเคยมีประวัติการกระทำความผิด ประกอบกับคดีนี้พนักงานอัยการไม่คัดค้านการปล่อยตัวชั่วคราว และเมื่อพิจารณาถึงฐานะก็พบว่านาย ก มีอาชีพรับจ้างกรีดยาง มีรายได้ประมาณเดือนละ 6,000 บาท และเป็นผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จึงถือว่าไม่มีความสามารถทางเศรษฐกิจในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมด้วยตนเอง และเมื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาแล้วก็ได้รับการอนุมัติหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว จำนวน 700,000 บาท (เจ็ดแสนบาทถ้วน) ให้นาย ก และในเวลาต่อมาศาลก็ได้มีคำพิพากษายกฟ้อง นาย ก

ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมช่วยได้

ใครมีสิทธิขอประกันตัว

ผู้ต้องหา

จำเลย

ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกคุมขังหรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา หรือกรณีอื่น ๆ

การยื่นคำขอ

- ยื่นด้วยตนเอง
- ยื่นคำขอแทน
  - ผู้แทนโดยชอบธรรม
  - สามีนหรือภริยาที่จดทะเบียนสมรส
- มอบอำนาจ

ส่งคำขอได้ทางไปรษณีย์หรือ e-mail

ขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมในขั้นตอนใดบ้าง

ชั้นพนักงานสอบสวน

ชั้นพนักงานอัยการ

ชั้นศาล

*หรือหน่วยงานที่มีอำนาจควบคุมหรือคุมขังตามกฎหมาย

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติกรรมการหลบหนี

ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย

ประวัติการกระทำผิดน้อย ความประพฤติและฐานะ

ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย

สาเหตุหรือพฤติกรรมน่าเชื่อว่าไม่ก่อการกระทำผิด

ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การให้ความช่วยเหลือของกองทุนยุติธรรม

กองทุนยุติธรรมช่วยค่าใช้จ่ายในการประกันตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ แต่จะช่วยเหลือเต็มจำนวนหรือบางส่วน ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของคณะกรรมการ

สถานที่ยื่นคำขอ

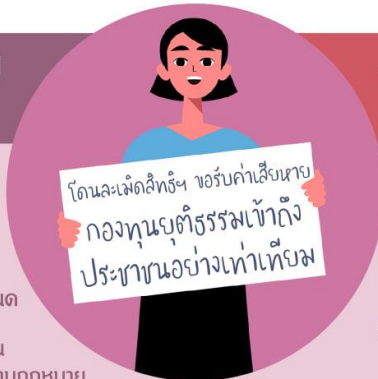
- สำนักงานกองทุนยุติธรรม
- สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ
- ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม

การช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

1. เป็นผู้เสียหายจากการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย
2. ที่ถูกขังตามคำพิพากษาเกินเวลาที่กำหนด
3. ที่ถูกขังในระหว่างสอบสวน และมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมาย สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา
4. ที่เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือกรณีอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ค่าเสียหายที่ได้รับ การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

1. ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ไม่เกิน 40,000 บาท
2. ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ไม่เกิน 20,000 บาท
3. ค่าชดเชยระหว่างทำงานไม่ได้เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
4. เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ไม่เกิน 100,000 บาท
5. ค่าจ้างทนายความ ไม่เกิน 5,000 บาท
6. เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1-5
**ยื่นคำขอภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดสิทธิฯ

เกณฑ์การพิจารณา

ข้อเท็จจริงและพฤติกรรม

ฐานะทางการเงิน

โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือ บรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

กรณีการช่วยเหลือประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือการได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

นาย ก (นามสมมติ) ได้ถูกพนักงานอัยการได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องในความผิดฐานพวกรักเด็กอายุยังไม่ถึงสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดาผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลไปเพื่อการอนาจาร แต่ในเวลาต่อมาศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้อง เพราะพยานหลักฐานไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดตามฟ้อง

นาย ก จึงได้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือเงินกองทุนยุติธรรม กรณีการช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งสำนักงานกองทุนยุติธรรมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า นาย ก ถูกดำเนินคดีเนื่องจากมีชื่อและนามสกุลเดียวกับผู้ต้องสงสัยที่พนักงานสอบสวนตรวจค้นข้อมูลทะเบียนราษฎร์ แต่ในช่วงเวลาที่เกิดเหตุนี้ นาย ก เพิ่งย้ายการฝึกทหารใหม่ ซึ่งจะต้องฝึกติดต่อกันเป็นเวลา 10 สัปดาห์ ไม่มีวันหยุดและไม่มีสิทธิลา และทหารใหม่ต้องพักอาศัยและฝึกที่หน่วยฝึกทหารใหม่ภายในกองพัน ระหว่างการฝึกจะมีการขีดชื่อตลอดทั้งวันจนกระทั่งเข้านอน ประกอบกับผู้เสียหายก็ไม่ได้ชี้ตัวว่านาย ก เป็นผู้กระทำความผิด ดังนั้น จึงเห็นว่า นาย ก เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการดำเนินคดีดังกล่าว แม้ว่าพนักงานสอบสวนจะดำเนินการตามขั้นตอนโดยสุจริต และไม่มีความผิดกลับกลังนาย ก แต่อย่างไรก็ดี จึงได้เสนอคณะกรรมการพิจารณา ซึ่งก็ได้รับการอนุมัติภายใต้ค่าเสียหายประมาณ 31 วัน จำนวน 9,610 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

- ▶ สำนักงานกองทุนยุติธรรม
- ▶ ศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข
- ▶ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทุกแห่งทั่วประเทศ

ช่องทางติดต่อขอรับความช่วยเหลือ

- ▶ กองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
- ▶ สายด่วนโทร. 1111 กด 77

โดนละเมิดสิทธิฯ ขอรับค่าเสียหาย จากกองทุนยุติธรรมได้แล้ว

"การละเมิดสิทธิมนุษยชน" หมายความว่า การทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือเสรีภาพ ในราชอาณาจักรไม่ว่าจะเป็น การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลใด หรือกรณีอื่น ที่คณะกรรมการเห็นสมควร

การยื่นคำขอ

- ยื่นด้วยตนเอง
- ยื่นคำขอแทน
  - ผู้แทนโดยชอบธรรม
  - สามีหรือภริยาที่จดทะเบียนสมรส
- มอบอำนาจผู้ใดก็ได้ ยื่นคำขอแทน

ยื่นคำขอกายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดสิทธิฯ

สถานที่ยื่นคำขอ

- สำนักงานกองทุนยุติธรรม
- สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ
- ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

<ul style="list-style-type: none"> • เป็นผู้เสียหายจากการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> • ที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาเกินเวลาที่กำหนด
<ul style="list-style-type: none"> • ที่เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพหรือกรณีอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร 	<ul style="list-style-type: none"> • ที่ถูกจึงในระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมาย (พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544)

*ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่คดีละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 24 เมษายน 2559 เป็นต้นไป

เกณฑ์พิจารณา

- ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- สถานะทางการเงิน
- โอกาสที่จะได้รับการช่วยเหลือ/บรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่น

ค่าเสียหายที่ได้รับจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

1. ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ไม่เกิน 40,000	2. ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ไม่เกิน 20,000	3. ค่าชดเชยระหว่างทำงานไม่ได้ เป็นเวลา ไม่เกิน 1 ปี	4. เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ไม่เกิน 100,000	5. เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 - 4
---	---	---	---	--

การสนับสนุนโครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

ใครบ้างที่สามารถขอจัดทำโครงการได้

กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม

บุคคลธรรมดา	คณะบุคคล	นิติบุคคล	องค์กรเอกชน
หน่วยงานของรัฐ	สถานศึกษา	ผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	

กรณีตัวอย่าง

โครงการอบรมให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนของศูนย์ยุติธรรมชุมชน

โครงการอบรมให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนของศูนย์ยุติธรรมชุมชนบ้านดู เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ด้านกฎหมาย สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ชีวิตประจำวันและรู้ช่องทางทางเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่ปรึกษาศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลบ้านดู คณะกรรมการบริหารศูนย์ใกล้เกลี่ยรับข้อพิพาทตำบลบ้านดู ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ ตัวแทนกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่มพัฒนาสตรี ตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตัวแทนอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน เด็ก เยาวชน และประชาชนที่สนใจ

ลักษณะของโครงการที่ขอรับความช่วยเหลือ

1. โครงการเผยแพร่หรือการอบรมความรู้ทางกฎหมายเมื่อประเมินในการป้องกันการอาชญากรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
2. โครงการที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ แก้ไขปัญหาเรื่องการละเมิดสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน
3. โครงการให้ความรู้ทางกฎหมายที่เป็นนวัตกรรมใหม่
4. โครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร

เอกสารที่ต้องยื่นในการเสนอขอจัดโครงการ

- แบบการยื่นคำขอรับความช่วยเหลือ
- รายละเอียดโครงการที่เสนอ
- หนังสือรับรองผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

สถานที่ยื่นคำขอ

- ▶ สำนักงานกองทุนยุติธรรม
- ▶ ศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข
- ▶ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทุกแห่งทั่วประเทศ

ช่องทางการติดต่อขอรับความช่วยเหลือ

- ▶ กองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
- ▶ สายด่วนโทร. 1111 กด 77

มีโครงการดี แต่ไม่ใช้งบ

กองทุนยุติธรรมช่วยได้

โครงการที่สามารถขอรับได้

เผยแพร่หรืออบรมความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน
เพื่อป้องกันอาชญากรรมและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิและหน้าที่แก้ไขปัญหาคriminalและสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน

ให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนที่เป็นนวัตกรรมใหม่

ให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนตามกิจกรรมที่เห็นสมควร

ใครเสนอโครงการได้บ้าง

*โดยผู้เสนอโครงการต้องมีบทบาทเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

สถานที่ยื่นคำขอ

1. สำนักงานกองทุนยุติธรรม
2. ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม
3. สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ

การให้ความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

1. ค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการ
  2. ค่าใช้จ่ายอื่นๆตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร
- *จ่ายตามอัตราระเบียบราชการ

การขอรับบริการกองทุนยุติธรรม

- 1 ประชาชนขอรับบริการ**
ที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ หรือ สำนักงานกองทุนยุติธรรม
  - ยื่นคำขอด้วยตนเอง
  - ยื่นคำขอแทน เช่น สามเณร ที่จดทะเบียนสมรส ผู้แทนโดยชอบธรรม
  - มอบอำนาจ ให้ยื่นคำขอแทน
- 2 แจ้งปัญหา ข้อเท็จจริง**
มอบเอกสารหลักฐานให้เจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือ
- 3 เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา**
ปัญหาข้อพิพาท กฎหมาย การดำเนินคดี และสิทธิหน้าที่ตามกฎหมาย
- 4 เจ้าหน้าที่กลั่นกรอง**
คำขอรับความช่วยเหลือ
  - ส่งต่อหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงและที่เกี่ยวข้อง
  - มอบเจ้าหน้าที่กองทุนยุติธรรมดำเนินการ (ตามข้อ 5)
- 5 เจ้าหน้าที่เสาะหาข้อเท็จจริง**
เอกสารหลักฐานเพิ่มเติม เช่น สอบปากคำ ลงพื้นที่ ตรวจสอบความประพฤติ
- 6 คณะกรรมการหรือประธานพิจารณา**
พิจารณาคำขอและแจ้งผล ผู้ขอรับความช่วยเหลือทราบ ภายใน 7 วันหลังจากวันพิจารณา

ความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

การประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย	ค่าทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล ค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินคดี	ค่ารักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูร่างกายจิตใจ ค่าขาดรายได้ ค่าเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือได้รับผลกระทบ	ค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการให้ความรู้กฎหมายแก่ประชาชน
--------------------------------	--	---	---

ยื่นคำขอได้ที่
สำนักงานกองทุนยุติธรรม โทร 0 2502 6318 และ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ

สิทธิผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา

ในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องสงสัย

ความหมายโดยทั่วไปหมายถึง ถูกพาดพิง หรือการถูกขัดทอด หรือสันนิษฐานว่าน่าจะได้กระทำความผิด ซึ่งตามกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา ไม่ได้นิยามความหมาย หรือสิทธิได้โดยเฉพาะ ซึ่งในบริบททั่วไปของการดำเนินกระบวนการยุติธรรม จำเป็นจะต้องพิจารณาหลักฐานอื่นๆ ประกอบด้วย เพื่อยืนยัน หรือสนับสนุนพฤติการณ์ในการกระทำของผู้ต้องสงสัย รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ต้องสงสัยได้ชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจา หรือนำพยานหลักฐานไปแสดงต่อพนักงานสอบสวน เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ด้วย

ในกรณีที่ผู้ต้องสงสัยได้ชี้แจงด้วยวาจา หรือนำพยานหลักฐานมาแสดงต่อพนักงานสอบสวนแล้ว แต่ข้อเท็จจริงกลับไม่สอดคล้องตามหลักการและเหตุผล เรียกว่า ฟังไม่ขึ้น หรือนำพยานหลักฐาน ไม่มีน้ำหนักเพียงพอ ให้พนักงานสอบสวนรับฟังได้ว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด หรือไม่ใช่ผู้กระทำความผิด.

เมื่อมีพยานหลักฐานเพียงพอให้รับฟังได้ว่าผู้ต้องสงสัยได้กระทำความผิด หรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ผู้ต้องสงสัยจะตกเป็นผู้ต้องหา และเมื่อปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนจึงมีหน้าที่ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ต้องหาทราบทันที

ผู้ต้องหา

ความหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 อนุมาตรา(2) “ผู้ต้องหา” หมายความว่าบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล ซึ่งตามกฎหมาย ได้มีการระบุสิทธิของผู้ต้องหาทั้งมี และขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมและสอบสวน

เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น

ผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษ ต่อพนักงานสอบสวนและเมื่อทราบถึงผู้ต้องหา (บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด) และเจ้าหน้าที่ได้จับกุมและนำส่งยังพนักงานสอบสวน ย่อมเกิดสิทธิแก่ผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนดังนี้

